

Værdighedspolitik – Ældreområdet 2016

Baggrunden for en værdighedspolitik

I Finansloven for 2016 er der bevilliget 1 mia. kr. årligt, til at sikre en værdig pleje og omsorg for ældre borgere. Der skal for den ældre være mulighed for at fortsætte med at leve det liv, den ældre ønsker, med størst mulig selvbestemmelse. Det er på den baggrund besluttet, at kommunerne fremover skal formulere en værdighedspolitik, hvor den enkelte kommune beskriver sine overordnede værdier og prioriteringer på ældreområdet. Samtidig skal kommunernes arbejde med en værdig ældrepleje styrkes gennem en markant tilførsel af midler til ældreområdet, der skal understøtte en ny måde at arbejde på med øget fokus på værdighed.

Med aftalen om finansloven afsættes der 1 mia. kr. årligt fra 2016 og frem til at understøtte udbredelsen og implementeringen af en værdighedspolitik i kommunerne. Midlerne ligger ud over kommunernes budgetter. De afsatte midler fordeles mellem kommunerne på baggrund af en objektiv fordelingsnøgle for udgiftsbehovet på ældreområdet. Midlerne kan bl.a. anvendes til personale og til kompetenceudvikling.

Værdighedspolitikken skal forholde sig til en række konkrete områder i relation til en værdig ældrepleje, herunder bl.a. livskvalitet, selvbestemmelse samt mad og ernæring. Samtidig skal værdighedspolitikken tydeliggøre for de ældre og deres pårørende, hvad der prioriteres og kan forventes i den pågældende kommune. I udarbejdelsen af værdighedspolitikken skal kommunalbestyrelsen sikre, at eksempelvis de lokale ældreråd, eventuelt øvrige relevante parter, pårørende samt medarbejdere inddrages. En værdig ældrepleje tilrettelægges bedst med udgangspunkt i den enkelte borgers behov og under hensyntagen til lokale forhold. Indførelsen af kommunale værdighedspolitikker understøtter princippet om, at det er kommunerne, som er tættest på borgerne, og derfor har mulighed for at prioritere og tilrettelægge indsatsen, hvor behovet er størst, og hvor indsatsen imødekommer den ældre borgers ønsker.

Den første værdighedspolitik godkendes af kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen vedtager herefter en ny værdighedspolitik i det første år af hver valgperiode gældende for de efterfølgende fire år. Kommunerne skal i forbindelse med offentliggørelsen af værdighedspolitikken i 2016 redegøre for, hvordan de arbejder med værdighedspolitikken, og hvordan de ekstra midler forudsættes anvendt til at understøtte arbejdet med livskvalitet, selvbestemmelse, kvalitet, sammenhæng og tværfaglighed, mad og ernæring samt en værdig død. Det skal endvidere fremgå, at midlerne ligger udover de vedtagne budgetter for 2016.

Redegørelse for den forventede anvendelse af midlerne skal fremadrettet indsendes til Sundheds- og Ældreministeriet for årene 2017 til 2019. Kommunerne skal endvidere for årene 2016 til 2019 med revisorpåtegnet regnskab redegøre for, at midlerne er anvendt som forudsat. Efter endelig status i 2019 vil midlerne fremadrettet blive udbetalt sammen med bloktilskuddet efter en objektiv fordelingsnøgle for ældreområdet.

Oplæg til punkter i værdighedspolitikken

Værdighedspolitikken skal forholde sig til en række konkrete områder i relation til en værdig ældrepleje, herunder bl.a.

- livskvalitet,
- selvbestemmelse,
- kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen,
- mad og ernæring samt
- en værdig død.

I Varde Kommune kunne man herudover overveje, om følgende punkter skal indgå i en værdighedspolitik:

- Løft af demensområdet. Der sættes fokus på "Et Demensvenligt Lokalsamfund", støtte til pårørende, opkvalificering af medarbejdere, supervision på plejecentre, øget tværfaglighed i arbejdet med demente, aktiviteter til yngre og nydiagnosticerede demente.
- Oplevelser i naturen. Indebærer at ældre borgere har mulighed for at komme ud i naturen, få frisk luft, foretage indkøb eller besøge familie og venner til trods for funktionsnedsættelser. Det kan betyde støtte til at forlade sin bolig, eller at udendørsfaciliteter er i en stand, så den ældre kan færdes fx med rollator.

Overvejelser om anvendelse af midler

Varde Kommunes andel af værdighedsmilliarden udgør i 2016 9.996.000 kr.

Det er forvaltningens foreløbige overvejelser, at midlerne kan anvendes bl.a. til følgende:

- Opretholdelse af serviceniveauet, hvis udviklingen i antal ældre nødvendiggør dette.
- Konkrete tiltag under overskriften "Løft af demensområdet".
- En værdig død – implementering og videreførelse af erfaringer fra det projekt, som gennemføres i foråret 2016.
- Større mulighed for at deltage i fællesskaber, trods sygdom, funktionsnedsættelse eller andre skelsættende livssituationer. Det kan eksempelvis være øget omfang og indsats af hverdagsrehabilitering og klippekortsordningen, men det kan ligeledes være en indsats om forebyggelse af ensomhed fx efter tab af ægtefælle eller efter længere tids sygdomsforløb.

Ovenstående tiltag har en mere vedvarende karakter.

I 2016 kunne bl.a. følgende tiltag være relevante:

- Et projekt om det gode måltidsværtsskab med fokus på det gode måltid og den gode måltidssituation på kommunens plejecentre. Formålet er at skabe hyggelige og indbydende spisesituationer, som giver den ældre lyst til at spise og se måltidet som et af dagens højdepunkter. Et sådant projekt skal ses som et tiltag, der kan understøtte en implementering af en ny praksis omkring måltider, som Varde Kommune ønsker i forlængelse af, at vi har overtaget modtagekøkkenerne i plejehjemmene.
- Etablering af modtagekøkkenfaciliteter på Carolineparken der kan understøtte tanker om gode og inkluderende måltidsfællesskaber.

- Mund- og tandhygiejne. Projekt med fokus på forbedret mund- og tandsundhed blandt ældre borgere i kommunen.
- Etablering af velfærdsteknologiske løsninger på plejecentre: Vaske-tørre-toiletter og teknologipakke til alle plejecentre (jf. plejeboligplanen).

Organisering af arbejdet

I finansloven står: ” I udarbejdelsen af værdighedspolitikken skal kommunalbestyrelsen sikre, at eksempelvis de lokale ældreråd, eventuelt øvrige relevante parter, pårørende samt medarbejdere inddrages.”

I arbejdet med Værdighedspolitikken foreslår forvaltningen, at der afholdes et fyraftensmøde for interessenter.

Formålet med at afholde et fyraftensmøde er, at der sikres et bredt bidrag til politikken fra forskellige interessenter. Deltagerkredsen vil være brugere, ledere, medarbejdere, pårørende og frivillige organisationer samt Ældrerådet. Medlemmer af udvalget deltager.

Arbejdsformen i et sådan møde vil være tilrettelagt med mindre gruppeprocesser. Fokus vil være på input til politikken. Ikke udarbejdelse af konkrete forslag til udmøntning af midlerne.

Fordelen ved denne form er en omfattende inddragelse, muligheden for en kort proces og at der efterfølgende er frihedsgrader i forhold til udmøntning.

Tidsplan

En tidsplan for tilblivelsen af Varde Kommunes værdighedspolitik vil være som følger:

Tidspunkt	Mødeforum	Indhold
7. januar 2016	Chefgruppemøde	Drøftelse af notat og proces
19. januar 2016	Udvalget for Social og Sundhed	Beslutning om tidsplan og proces
	Chefgruppemøde	Drøftelse af skitse til politik
9. februar 2016	Udvalget for Social og Sundhed	Drøftelse af skitse til politik
Ultimo februar	Møde for inviterede repræsentanter blandt brugere, pårørende, medarbejdere, ledere og frivillige organisationer. Herudover deltager Ældrerådet og Udvalget for Social og Sundhed.	Fyraftensmøde
16. marts 2016	Udvalget for Social og Sundhed	Udkast til politik præsenteres
31. marts 2016	Ældrerådet	Høringssvar til udkast til politik
19. april 2016	Udvalget for Social og Sundhed	Beslutning
27. april 2016	Økonomiudvalget	
3. maj 2016	Byrådet	Endelig godkendelse